

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Gülcan KAÇMAZ SAYYIĞIT
Van Milletvekili

Seçilmiş belediye eş başkanlarının yerine kayyım atanması uygulamasının kentlerde yarattığı sosyo-ekonomik tahribat tartışılmaktadır. Kayyımların Van Büyükşehir Belediyesi'nde de imza attığı tartışmalı uygulamalar söz konusudur. Bunların başında; Van Gölü'ndeki kirliliği azaltmayı amaçlayan Van Merkez Atıksu Arıtma Tesisi ve Kolektörü hatları İnşasının keyfi bir şekilde durdurulmuş olmasıdır. Van Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün (VASKİ) 2014 yılında Avrupa Birliği'nin çevre programlarından temin ettiği 52 milyon Euro bütçeli proje, Van Büyükşehir Belediyesi'ne (VBB) kayyım atanmasından sonra iptal edilmiştir. Söz konusu hibe projesinin iptal edilmesiyle Merkez Atıksu Arıtma Tesisinin eksik üniteleri belediyenin bütçesinden yapılarak ciddi bir kamu zararına da neden olmuştur.

31 Mart 2024 yerel seçimlerinin akabinde seçilmiş belediye eş başkanları da arıtma tesisinin yetersizliğini ifade ederken VASKİ yaptığı incelemeler neticesinde arıtma tesisinin yetersizliğini belirtmiş, gelen atıkların %20-30'nun Van Gölü'ne doğrudan deşarj edildiğini Bakanlığa bildirmiştir. Söz konusu sorun, en az üç yıldır yaşanmasına rağmen hiçbir tedbir almayan Bakanlık, seçilmiş belediye eş başkanlarının göreve başlamasından sonra VBB'ye bağlı olan VASKİ'ye 1 milyon 161 bin 568 TL idari para cezası kesmiştir. Van Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürü'nün görev yaptığı 6 yıl boyunca bu soruna ilgisiz kalıp görev süresinin bittiği gün cezanın kesilmesine onay vermesi manidar olmuştur. Çünkü bu cezayla, kayyımlarla halihazırda 8,5 milyar TL borçlandırılan VBB cezalandırılmak istenmiştir.

Diğer taraftan kesilen cezayla Van Gölü'nün korunmasının amaçlanmadığı da bilinmektedir. Çünkü Van Gölü'ne yönelik kalıcı adımları içeren koruma kanun teklifleri kabul edilmezken birçok kamu kurumunun Kıyı Kanunu ile Çevre Kanunu'na aykırı bir şekilde gölün kenarında bina inşa etmesi engellenmemiştir. Bugün de kamu kurumları ile çimento fabrikasının sebep olduğu zarar görmezden gelinirken sahiller adeta yurttışa kapatılmış durumdadır. Bu sebeple Van Gölü'nde kirliliğinin alarm düzeyi her geçen gün artarken buna yönelik kalıcı adımlar atılmamaktadır. Öyle ki VBB'nin de Van Gölü'nü koruyacak bir arıtma tesisinin yapılması amacıyla İller Bankasına yaptığı kredi talebi halen onaylanmayı beklemektedir.

Bu bağlamda;

1 – Van’da Merkez Atıksu Arıtma Tesisinin kapasitesinin yetersizliği ile Van Gölü’ne kaçak deşarj yapıldığının 3 yıldır bilinmesine rağmen Van Büyükşehir Belediyesinin (VBB) kayyım yönetiminde olduğu süreçte neden herhangi bir adım atılmamıştır?

2 – Van’da Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürünün Arıtma Tesisiyle ilgili deşarj sorununa 6 yıl kayıtsız kaldıktan sonra görev süresinin bittiği gün Van Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüne (VASKİ) idari para ceza kesmesinin amacı nedir?

3 – Van’da 2021-2023 döneminde Merkez Atıksu Arıtma Tesisinin deşarj noktasında herhangi bir denetim yapılmış mıdır? Yapılmışsa, denetim sonuçlarıyla ilgili bulgular nelerdir?

4 - VASKİ’nin tam teşekküllü bir atıksu arıtma tesisinin yapılması amacıyla 2014 yılında Avrupa Birliği hibe programından elde ettiği 52 milyon Euro bütçeli program neden iptal edilmiştir? Söz konusu projenin iptaliyle belediye bütçesinden ne kadar para harcanmıştır?

5 – VBB’nin biyolojik arıtma tesisi yapılması amacıyla talep ettiği gerekli finansman neden sağlanmamaktadır? Söz konusu finansmanın sağlanması için gerekli adımlar ne zaman atılacaktır?

6 – Van Gölü’nün etrafında Kıyı Kanununa aykırı bir şekilde inşa edilen kamu kurumlarının varlığına neden son verilmemektedir? Söz konusu kurumların göle deşarj ettiği atık suların neden olduğu kirliliğe ilişkin denetimler yapılmakta mıdır?

7 – Van Gölü’ne kıyısı olan yerel yönetimlerin Van Gölü havzasının korunmasına yönelik proje ve programlarına finansman desteği ile bürokratik kolaylık sağlanması yönünde herhangi bir çalışmanız var mıdır?